- Ο Βυσσινόκηπος του Τσέχωφ από το ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας-

ΗΘΟΠΟΙΩΝ ΒΥΣΣΙΝΟΚΗΠΟΣ

της Ειρήνης Μ. Μουντράκη

Η παρούσα κριτική έρχεται ως ένα βαθμό εκ των υστέρων από την άποψη ότι η παράσταση δεν παρουσιάζεται πλέον. Το γεγονός αυτό δεν αλλάζει ωστόσο την ουσία της κριτικής. Η παράσταση του «Βυσσινόκηπου» απο το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Πάτρας που μετακόμισε για αρκετά μεγάλο διάστημα στο Σύγχρονο Θέατρο Αθήνας, συγκέντρωνε όλα τα στοιχεία που θα μπορούσαν να εγγυηθούν την καλλιτεχνική της απογείωση. Ένα εξαιρετικό έργο, μια εντυπωσιακή διανομή, πολύ καλές ερμηνείες, εικαστικό περιβάλλον που βοηθούσε την παράσταση, κοστούμια που αντανακλούσαν και συμπλήρωναν τα δραματικά πρόσωπα. Το αποτέλεσμα ωστόσο δεν υπήρξε το αναμενόμενο. Η ευθύνη βαραίνει τον σκηνοθέτη.

Ο «Βυσσινόκηπος» του Τσέχωφ δεν χρειάζεται φυσικά συστάσεις. Από την πρώτη του παρουσίαση το 1904 μέχρι σήμερα, το κύκνειο άσμα του ρώσου συγγραφέα, αυτή η «κωμωδία σε τέσσερις πράξεις» κατά τον ίδιο, γνωρίζει την επιτυχία. Αυτή η παραβολή της κρίσης όπως πολύ εύστοχα έχει χαρακτηριστεί από τον γάλλο πανεπιστημιακό Georges Banu μπορεί να προβληθεί σε οποιοδήποτε επίπεδο. Οι οριακές στιγμές, οι στιγμές – μεταίχμιο ανάμεσα στην πραγματικότητα του χθες και του αύριο, ανάμεσα σε αυτά που φεύγουν και σε αυτά που έρχονται. Η θλίψη, ο πόνος, η χαρά, η ελπίδα, η αγωνία. Ολόκληρη η ανθρώπινη ύπαρξη πόσο εύγλωττα και λιτά έχει συμπυκνωθεί στο έργο αυτό. Ο βυσσινόκηπος είναι το σύμβολο του παρελθόντος, της ομορφιάς που χάνεται, αλλά και των δεσμών που δεν σ' αφήνουν να προχωρήσεις ελεύθερα στο μέλλον. Ανάγεται σε σύμβολο πανανθρώπινο πέρα από τον χρόνο. Ο καθένας από εμάς έχει στην ψυχή και στην ζωή του τον δικό του βυσσινόκηπο.

Η διανομή της παράστασης ήταν εξαιρετική. Ο Μηνάς Χατζησάββας ήταν ο αποφασιστικός Λοπαχίν, ο μουζίκος που εκμεταλλεύτηκε την αλλαγή των καιρών, που ανήλθε οικονομικά και βλέπει στο μέλλον και στο κέρδος. Η Μάγια Λυμπεροπούλου η γενναιόδωρη, ευάλωτη από τη ζωή και την αγάπη Λιουμπα Αντρέγεβνα, που αρνείται να αντιμετωπίσει την πραγματικότητα. Ο Αλέξανδρος Μυλωνάς, ο αδελφός της, ο Λιόνα Αντρέγεβιτς, ο άνθρωπος που δεν έμαθε ποτέ να εργάζεται, που μεγάλωσε στις ανέσεις και έμαθε να σπαταλάει το χρόνο του βγάζοντας βαρετές ομιλίες. Ο Μανώλης Γιούργος ο ξεπεσμένος γαιοκτήμονας που μονίμως ζητά δανεικά. Ο Άρτο Απαρτιάν ο Επιχόντοφ, ο υπάλληλος του κτήματος που περιμένει την επικείμενη αλλαγή.

Η Βίκυ Βολιώτη η αυστηρή Βάρια, η θετή κόρη που προσπαθεί να διαχειριστεί το κτήμα όσο καλύτερα γίνεται ελπίζοντας πως θα το σώσει. Η Βίβιαν Κοντομάρη, η αθώα, η ευγενική, η παιδική Άνια. Ο Κώστα Φαλελάκης, ο Γιάσα ο νεαρός υπηρέτης που ακολουθώντας μονίμως την κυρία του στο εξωτερικό έχει απαρνηθεί την Ρωσία και κάθε τι δικό της, ακόμα και την ίδια του την μητέρα, και ζει σαν να ήταν ο ίδιος κάποιος κύριος του καλού κόσμου. Ο Τάσος Γιαννόπουλος ο νεαρός μόνιμος φοιτητής, ο ιδεολόγος. Η Γιάννα Παπαγεωργίου η νεαρή υπηρέτρια της οικογενείας που περνάει τον εαυτό της για μικρή κυρία. Ο Δημήτρης Αστεριάδης στο ρόλο του γέροντα και αφοσιωμένου υπηρέτη Φιρς, που έμαθε να συνδέει τη ζωή του μονάχα με τα αφεντικά του και με το καλό τους. Ο Περικλής Βασιλόπουλος στο συμβολικό ρόλο του διαβάτη και του σταθμάρχη, η Γιάννα Νικολοπούλου στο ρόλο της γκουβερνάντας.

Όλοι οι ηθοποιοί καταβάλλοντας αξιέπαινες και φιλόπονες προσπάθειες έδωσαν κομμάτι του εαυτού τους στα δραματικά πρόσωπα του Τσέχωφ. Και είναι κρίμα που δεν ήταν ανάλογης δυναμικής και η σκηνοθεσία του, Θέμη Μουμουλίδη. Η εμπειρία των ηθοποιών, το

ταλέντο τους, η δουλειά τους είναι αυτά που πρέπει να λάβουν τον έπαινο. Η πραγματική τους αφοσίωση και η πίστη τους σ' αυτό που έκαναν διέσωσε την παράσταση που και εικαστικά είχε ενδιαφέρον με τα κοστούμια του Δαμιανού Ζαρίφη, τη μουσική του Θύμιου Παπαδόπουλου και τους φωτισμούς του Φίλιππου Κουτσαφτή.
Οφείλω να αναφερθώ και στο πολύτιμο πρόγραμμα που επιμελήθηκε η Μάγια Λυμπεροπούλου και η Αθανασία Γκανά.

Περιοδικό ΑΝΤΙ, τεύχος 784, 21 Μαρτίου 2003